

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 25.3.2008

Číslo: Ročník 18 (2008), Číslo 1

Sekce: Okénko do světa

Název článku: Černý diamant v Kodani

Autor: Alena Součková

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=902>

Černý diamant v Kodani

Alena Součková

Návštěva Dánska může působit poněkud strohým dojmem (drsné podnebí, odlišná vegetace, plochý reliéf krajiny, architektura s převahou hrubého neomítnutého zdiva), lidé však působí jako prostí a vlídní. Jako by se zde turistům mnoho nenabízelo - atraktivita, lesk, lákadla jsou v pozadí. A přece je zde dosti k vidění a obdivování.

K obdivovaným a navštěvovaným objektům zajisté patří i moderní architektonické stavby. V Kodani, hlavním městě Dánského království, byly v posledním desetiletí postaveny dvě budovy, které lákají obdivovatele i odbornou veřejnost. Obě jsou situovány na nábřežích, téměř naproti sobě, a jejich stěny z kovu a skla se odrážejí ve vodě. Převládá černá barva. Jedna z budov je Královská opera, druhá stavba, pro kterou se vžil název Černý diamant, je Královská knihovna.

Dovolte krátké odbočení: Kdybychom si Evropu pomyslně rozdělili na tři vodorovná pásma, tak v tom nejsevernějším převládá literatura, ve středním hudba a v jižním architektura jako nejvýznamnější a nejvyhledávanější oblasti kultury.

Dlouhé zimní večery v zasněžené krajině, v domě s ohněm plápolajícím v krbu, předurčují, že se severané o to více věnují četbě a studiu. I na poli literárním - důkazy máme jak v dávných literárních eposech, tak u literárních velikánů 19. a 20. století až po současnost - hrají severské země prim. A totéž lze konstatovat o četbě a čtenářství, jak dokazují mezinárodní srovnávací studie.

Dánská Národní knihovna má dlouholetou historii a je úzce spojena s kodaňskou univerzitou. Proto i dnes má dvě součásti - univerzitní a královskou. Původní budova Královské knihovny a archivu (mohutný komplex cihlových budov) pochází z počátku 20. století. Uprostřed je udržovaná zahrada s kašnou a množstvím laviček na cestičkách i v klidných zákoutích. Sedící socha v životní velikosti představuje jednu z velkých osobností - filosofa S. Kierkegaarda. S narůstajícím počtem studentů, s rostoucími fondy a zaváděním moderních technologií stávající prostory nedostačovaly, proto byl představen projekt moderní dostavby. Realizace probíhala v letech 1996-1999 a je důkazem, jak lze skloubit tradiční a moderní prostory. Knihovna je veřejně přístupná a představuje typ otevřené instituce (možná, že zde inspiraci čerpal i architekt Kaplický pro projekt vnitřního uspořádání budoucí Národní knihovny v Praze).

A jak vlastně Černý diamant vypadá a co mě zaujalo: Již při příchodu k budově mě upoutalo, že ani rušná dopravní tepna není pro stavbu překážkou, prostě jí jako tunelem prochází. Úsměv ve mně vzbudila i nejbližší zastávka městské dopravy - není to ani autobus ani tramvaj, ale stanoviště pravidelné lodní linky. Jak zvenčí, tak uvnitř budovy na sebe navazují původní cihlové a moderní prosklené prostory. Ani tvar nelze jednoznačně popsat - šestipatrová budova svažující se do vody. A že prosklená budova vyžaduje

údržbu, svědčili i pracovníci, kteří zajišťovali umývání skleněných tabulí.

Uvnitř budovy je vše řešeno moderně a účelně - otevřený prostor, přirozené světlo, zajímavé výhledy. Přízemní část (otevřená denně až do nočních hodin) nabízí občerstvení, nákupy a příjemné posezení. Odtud se dá jít do víceúčelového sálu se stovkami míst, který je v podzemí, nebo naopak do výstavní galerie v mezipatře. V zadní části tohoto podlaží je šatna a nezbytné sociální zázemí. První nadzemní podlaží slouží technickým a administrativním účelům. Návštěvník knihovny se musí dostat až do druhého nadzemního podlaží. K tomu slouží přímo situované pojízdné schodiště z přízemí. (Celá budova je přístupná také výtahy i několikerými betonovými schodišti.) V tomto podlaží je knihovnické pracoviště, které zajišťuje vydávání knih ze skladišť ke studiu. Volně přístupné jsou zde studovny encyklopedií a bibliografií a pro všechny jsou přístupné stanice on-line katalogů a kopírky.

Díky proskleným stěnám jsou vidět regály knih v dalších třech poschodích. Prostory jsou označovány pro lepší orientaci jako východ a západ a slouží jako speciální studovny, kde je již přístup povolen jen registrovaným uživatelům (hudební dokumenty, mapy, fotografie, vzácné tisky, orientální a židovská literatura), další části tvoří skladiště, kam mají přístup jen zaměstnanci. Vše je zajímavě architektonicky členěné - vnitřní prosklené stěny mají tvar mírné vlnovky, přístup z centrálního atria je po galeriích a ani zde nechybějí místa pro relaxaci. V mezipatrech a v nejvyšším poschodí jsou kanceláře.

Knihovna na mě působila přívětivě a díky její otevřenosti a přístupnosti jsem se v ní mohla nerušeně pohybovat, nesetkala jsem se s překážkami. Byl to užitečně strávený čas volna v rámci poznávacího zájezdu.

Více na <http://www.kb.dk> Det Kongelige Bibliotek (Den Sorte Diamant).

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>